

FONS AMADEU VIVES I ROIG (1871-1932)
FITXA DE DESCRIPCIÓ DEL FONS

1. Àrea d'identificació

1.1 Codi de referència

CAT CEDOC 3.10

1.2 Nivell de descripció

Fons.

1.3 Títol

Fons Amadeu Vives.

1.4 Data/es

(1871-1932).

1.5 Volum i suport

8 capsos.

2. Àrea de context

2.1. Nom del/s productor/s

Amadeu Vives i Roig.

2.2. Història del/s productor/s

Les primeres nocions de solfeig d'Amadeu Vives (Collbató, 1871-Madrid, 1932), les va rebre del seu germà Camil. L'any 1882, quan la família s'instal·là a Barcelona, Vives estudià piano, harmonia i composició, primer amb el mestre Josep Ribera i posteriorment amb Felip Pedrell. Exercí de mestre de capella a Màlaga i a Barcelona i fou un dels fundadors de l'Orfeó Català, juntament amb Lluís Millet, l'any 1891. Per a l'Orfeó va compondre, entre d'altres, *La Balanguera* i *L'emigrant* sobre un poema de Jacint Verdaguer que fou estrenat el 8 d'abril de 1894 pel cor de veus masculines de l'Orfeó Català i que va tenir molta popularitat. Resulta difícil datar les seves obres d'aquesta etapa per manca de manuscrits amb data de composició.

Vives va conrear el gènere teatral i l'any 1895 estrenà, amb èxit, la seva òpera *Arthus* al teatre Novedades de Barcelona. Posteriorment es traslladà a viure a Madrid en un moment en què el *género chico* estava en plena vigència i és en aquest context que Amadeu Vives triomfà com a autor de sarsueles, tot estrenant amb un èxit rotund l'any 1899 *Don Lucas del cigarral*. A partir d'aquí la seva feina resultà molt productiva i estrenà, durant la primera dècada del segle XX, en total 42 sarsueles i 2 òperes. Un exemple n'és la sarsuela *Bohemios*, estrenada l'any 1908 i convertida posteriorment en òpera (1920). Altres sarsueles destacades són *Colomba* (1910), *Maruxa* (1914), *La cena de los húsares* (1915), *Las Verónicas* (1919), *Pepe Conde o el mentir de las estrellas* (1920), *Doña Francisquita* (1923) –la seva sarsuela més emblemàtica i que

també va estrenar a Buenos Aires–, *La Villana* (1927) o *Noche de Verbena* (1929), per esmentar-ne només unes quantes. El prestigi adquirit va fer que fos nomenat president de la secció de música de l'Ateneu de Madrid el 1921 i catedràtic de composició del Conservatori de la mateixa ciutat el 1922. L'any 1924 viatjà a Llatinoamèrica per donar a conèixer la seva obra *Doña Francisquita*.

També va escriure una col·lecció notable de *lieder*: les *Canciones epigramáticas* (1915-1916), tretze cançons amb textos de clàssics espanyols dels segles XVI al XVIII que van interpretar al Palau de la Música Catalana la soprano Conxita Badia i el pianista Ricard Viñes l'any 1916.

Així mateix, va conrear el gènere literari amb alguns assaigs (*Sofia, Júlia*), articles (als periòdics «La Mañana», «El Liberal», «La Tribuna», etc.) i conferències. Va escriure una comèdia en català, *Jo no sabia que el món era així*, en quatre actes, que es va estrenar al teatre Novedades de Barcelona el 20 de maig de 1929.

Vives morí a Madrid l'1 de desembre de 1932 tot preparant l'estrena de *Talismán*, la seva sarsuela pòstuma, que es va estrenar el dia 6 de desembre.

2.3. Història arxivística

Es desconeix la història arxivística del fons abans de l'ingrés a l'Arxiu del Centre de Documentació de l'Orfeó Català.

2.4. Dades sobre l'ingrés

Es desconeix el moment, la procedència i les circumstàncies d'ingrés del fons a l'Arxiu del Centre de Documentació de l'Orfeó Català.

3. Àrea de contingut i estructura

3.1. Abast i contingut

El Fons Amadeu Vives està format per unes 56 partitures, només una de les quals està impresa. Més de la meitat són esborranys de sarsueles incompletes i la majoria són reduccions per a veu o veus i piano. El fons també consta de cançons, misses i música instrumental, entre les quals 10 estan completes.

Les obres completes són les 2 misses (*Missa de Glòria* i *Missa en Fa*, dedicada al seu germà), *Himne de Catalunya* (es tracta d'*El cant del poble* i, segons l'antic inventari, estava emmarcat), música instrumental (*Episodios de mi vida*) i algunes cançons (*Campanitas de Belén*, *La nit de Nadal*, *Como la rosas de abril*, etc.). Les sarsueles estan totes incompletes i la majoria són esborranys molt ratllats, com per exemple *El parque de Sevilla*, en què tots els fulls estan guixats. Hi ha fulls estripats i molt aprofitats, com podem veure al verso d'alguns fulls de l'obra *El Sr. Matias*, amb compassos de la sarsuela *Anita la risueña*, tots ratllats. De les *Canciones epigramáticas*, el fons en conté tres: *Presumida*, *Ella yo y un genovés* i *La casada y el galán*. Totes són esborranys i estan incompletes.

El fons conté 8 fulls de la sarsuela *La Santa Espina*, obra d'Àngel Guimerà, el qual va encarregar la composició de la música a Amadeu Vives. Aquest, però, va declinar l'oferta per qüestions de propietat intel·lectual. Se'n va fer càrrec Enric Morera i n'és famosa la sardana del mateix nom inclosa en el tercer acte. Aquests 8 fulls demostren que Amadeu Vives, en un primer moment, va treballar en aquesta obra.

L'obra *El abanico*, segons una notícia del diari «ABC» del 9 de gener de 1970, va ser descoberta l'any 1970. Va quedar inacabada i l'original dels dos primers actes –només per cant i piano– es custodia al Centre de Documentació i Museu de les Arts

Escèniques de l'Institut del Teatre de Barcelona, procedent de l'arxiu d'Artur Sedó. De les altres obres amb textos en català, n'hi ha un per a piano sol, que porta per títol *El ventall*. En no localitzar cap obra de Vives titulada *El ventall*, es podria suposar que es tracta d'un esborrany d'una part de l'obra *El abanico*.

El fons conté 8 fulls de la sarsuela *Llucietta Sangenís*, obra que correspon a *La modista o Llucietta Sangenís* de Josep Maria de Sagarra, que va musicar Amadeu Vives, però que no es va estrenar mai.

El fons inclou un seguit d'obres amb títols que no s'han trobat referenciats enlloc: *El burlador*, *Jardín galante*, *El palacio del hielo*, *Don Juan*, *Balada de primavera*, *La mujer de diamante* i *El ventall* (l'única que porta el nom de l'autor). Això fa pensar que potser es tracta d'esborranys d'obres que després es van desestimar o bé que van tenir un altre títol.

El fons conté una obra d'un altre autor, Antonio San Nicolás, titulada *Serenata, danza y pregón*, una peça per a piano sol que fou un obsequi del compositor en senyal d'agraïment.

Pel que fa referència a l'àmbit cronològic, el títol més antic data del 1884 (*Missa de Glòria*) i el més recent, del 1932 (*El talismán*).

3.2. Sistema d'organització

El Fons Amadeu Vives estava constituït per 5 capses de gran format que contenien, majoritàriament, fulls solts d'esborranys molt barrejats, sobretot de sarsueles, i algunes partitures generals de música religiosa. També hi havia un inventari previ amb 28 obres identificades. El fons ha quedat organitzat en 8 capses d'arxiu, 5 de les quals contenen un total de 57 obres identificades, i les altres 3 contenen esborranys d'obres sense identificar. L'ordenació interna de cadascuna s'ha iniciat a partir de l'inventari previ i una primera numeració, tot donant com a resultat un inventari amb registres numèrics.

Es va decidir d'identificar el màxim d'obres possibles per poder proporcionar-hi un títol i que quedessin reflectides en l'inventari. A partir d'aquí, i després d'una cerca exhaustiva dels personatges de les sarsueles, juntament amb criteris musicals, s'han pogut identificar i agrupar un nombre considerable de partitures, tot adjuntant-les als registres corresponents. Els papers de música que no s'han pogut identificar s'han agrupat en capses separades i en la descripció del document s'ha fet constar el nom dels personatges que s'han pogut reconèixer per facilitar-ne una revisió posterior.

4. Àrea de condicions d'accés i ús

4.1. Condicions d'accés

Accés lliure.

4.2. Condicions de reproducció

Es podran reproduir totes les obres que siguin de domini públic o estiguin exhaurides. La reproducció de les obres que no pertanyin al domini públic, només serà possible per a ús privat del sol·licitant i exclusivament amb fins d'investigació, tot respectant la legislació vigent de la Llei de la propietat intel·lectual.

4.3. Llengües i escriptures dels documents

Castellà, català i llatí.

4.4. Característiques físiques i requeriments del sistema

La majoria de les partitures són esborranys que no comporten cap dificultat de lectura. L'estat de conservació de les obres és prou acceptable. Algunes (poques) presenten un principi d'oxidació de la tinta i hi ha uns quants fulls estripats. La majoria presenten, en més o menys mesura, taques de *foxing*. Moltes tenen taques de tinta pròpies dels esborranys, però no s'hi detecta la presència de fongs.

4.5. Instruments de descripció

Inventari previ però incomplet.

5. Àrea de documentació relacionada

5.3. Documentació relacionada (RE)

Es conserven obres d'Amadeu Vives a la Biblioteca de Catalunya i al Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques de l'Institut del Teatre de Barcelona.

7. Àrea de control de la descripció

7.1. Autoria i data/es (OB)

Descripció realitzada per Maria Ferré el 18 de febrer de 2013.

7.2. Fonts (OB)

CASARES, Emilio [et al.]. *Diccionario de la Zarzuela*. Vol. 2, Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
ISBN 84-89457-23-9

"*El abanico*, obra inédita de Amadeo Vives". *ABC*, (3 de gener de 1970, edició del matí), p. 61

GRASSOT I RADRESA, Marta. "Una aproximació a la descripció dels fons musicals a través de la NODAC. Una proposta de descripció a partir de l'experiència en el tractament dels fons musicals del Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí" *Lligall. Revista Catalana d'Arxivística* (2008), núm. 28, p. 61-93.

LLADÓ I FIGUERES, Josep M. *Amadeu Vives (1871-1932)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988. 239 p.
ISBN 84-7202-950-6

SAGARDÍA, Angel. *Vives*. Gent Nostra, 20. Barcelona: edicions de Nou Art Thor, 1982. 32 p.
ISBN 84-7323-059-2

7.3. Regles o convencions (OP)

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya: Departament de Cultura: Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2006.
Projecte IFMuc Descripció dels fons musicals de Catalunya. UAB.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ